PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(trešā palāta paplašinātā sastāvā)

2005. gada 14. aprīlī *

Lieta T-141/03

Sniace, SA, Madride (Spānija), ko pārstāv H. Baro Fuentess [*J. Baró Fuentes*], advokāts,

prasītāja,

ko atbalsta

Spānijas Karaliste, ko pārstāv N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — spāņu.

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv F. Santaolalla Gadea [*F. Santaolalla Gadea*] un H. Buendia Sjerra [*J. Buendía Sierra*], kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību daļēji atcelt Komisijas 2002. gada 11. decembra Lēmumu 2003/284/EK par Spānijas valsts atbalstu *Sniace, SA* (OV 2003, L 108, 25. lpp.).

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (trešā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*], tiesneši M. Jēgers [*M. Jaeger*], F. Deuss [*F. Dehousse*], E. Kremona [*E. Cremona*] un O. Cūcs [*O. Czúcz*],

sekretārs: H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 15. septembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Fakti, process un lietas dalībnieku prasījumi

1 *Sniace, SA* ir sabiedrība ar oficiālo adresi Madridē (Spānija), un tās rūpnieciskās iekārtas un administrācija atrodas Torrelavegā, Kantabrijā (Spānija). Tā darbojas mežsaimniecības un papīra ražošanas, kā arī sintētisko šķiedru un ķīmisko blakusproduktu ražošanas sektorā. No 1992. līdz 1996. gadam *Sniace* maksājumi bija apturēti. Ieinteresēto personu 1996. gadā apstiprināta sanācijas plāna ietvaros uzņēmums noslēdza vienošanās ar kreditoriem par saviem parādiem.

2 Šajā situācijā *Caja de Ahorros de Santander y Cantabria* (turpmāk tekstā — "*Caja Cantabria*") — bezpeļņas kredītiestāde, kurai ir privāta fonda juridiskais statuss — 1998. gada janvārī nolēma *Sniace* izsniegt aizdevumu uz astoņiem gadiem EUR 12 020 242 apmērā.

3 Ir runa par dalības aizdevumu, kas saistīts ar dalību peļņā un jāatmaksā tikai pēc termiņa beigām un kas uzņēmuma bankrota gadījumā ierindojas pēc parastiem kredītiem, bet pirms akcionāru tiesībām. Procenti sastāv no fiksētās daļas 2 % apjomā no atmaksājamās summas, kura jāmaksā reizi ceturksnī, un mainīgās daļas, kura atkarīga no uzņēmuma peļņas un tiek aprēķināta katra finanšu gada beigās. Šo aizdevumu var konvertēt akcijās vai dalības obligācijās, ja puses tā nolemj.

4 Pēc *Sniace* konkurenta sūdzības Komisija ar 1998. gada 13. marta vēstuli uzaicināja Spānijas iestādes sniegt tai informāciju par šo aizdevumu. Uzskatīdama, ka sniegtā informācija ir nepietiekama, Komisija nolēma sākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru un uzaicināja ieinteresētās personas sniegt savus apsvērumus par attiecīgo atbalstu (OV 2000, C 162, 15. lpp.). Pēc šīs procedūras beigām Komisija 2002. gada 11. decembrī pieņēma Lēmumu 2003/284/EK par Spānijas sniegto atbalstu *Sniace, SA* (OV 2003, L 108, 35. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums").

5 Šis lēmums, kas adresēts Spānijas Karalistei, tika paziņots *Sniace* 2003. gada 14. februārī, un tā 1. pantā noteikts:

"Spānijas sniegtais valsts atbalsts *Sniace*, kura maksimālais apmērs ir EUR 7 388 258, ir saderīgs ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē."

6 2003. gada 14. aprīlī *Sniace* iesniedza šo prasības pieteikumu ar šādiem prasījumiem Pirmās instances tiesai:

— atzīt prasību par pieņemamu;

— atcelt Apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ciktāl tajā paziņots, ka Spānija tai ir sniegusi valsts atbalstu, kura maksimālais apmērs ir EUR 7 388 258;

— pakārtoti — atstāt spēkā Apstrīdētā lēmuma 1. pantu tiktāl, ciktāl tajā pasludināts, ka valsts atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu;

— izdot rīkojumu Komisijai iesniegt pievienošanai lietas materiāliem administratīvos sagatavošanas dokumentus, uz kuriem balstīts Apstrīdētais lēmums, un citus administratīvos dokumentus, kas attiecas uz Komisijas politiku attiecībā uz Spānijas krājkasēm;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

7 Savukārt Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt prasību par nepieņemamu;

— pakārtoti — prasību noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

8 Ar iesniegumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 7. augustā, Spānijas Karaliste lūdza atļauju iestāties lietā prasītājas prasījumu atbalstam. Ar 2003. gada 15. septembra rīkojumu Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētājs šo lūgumu apmierināja.

9 Savā iestāšanās rakstā, kas iesniegts 2003. gada 28. oktobrī, Spānijas Karaliste lūdz Pirmās instances tiesu:

— prasību apmierināt;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Lietas dalībnieku argumenti

10 Savā iebildumu rakstā Komisija, lai arī neizvirza formālu iebildumu par nepieņemamību, izsaka nopietnas šaubas par to, vai prasītāja ir tieši ieinteresēta celt šo prasību.

11 Komisija uzskata, ka EKL 230. pantā paredzēto prasību var iesniegt tikai pret nelabvēlīgu aktu. Beznosacījuma valsts atbalsta atļauju par tādu nevar uzskatīt. Katrā ziņā prasītāja nemaz nav pierādījusi, ka lēmums ir konkrēti un faktiski ietekmējis tās tiesisko stāvokli.

12 Prasītāja uzskata, ka Komisija, lai arī neformāli, ir iesniegusi iebildumu par prasības nepieņemamību Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. panta 1. punkta izpratnē. Tā atstāj Pirmās instances tiesas ziņā izlemt, vai šis iebildums ir nepieņemams formas trūkumu dēļ.

13 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir kļūdaini atzinusi attiecīgo aizdevumu par valsts atbalstu. Šis atzinums konkrēti un faktiski ietekmē tās tiesisko stāvokli.

14 Faktiski, pasākuma pielīdzināšana valsts atbalstam, apgalvojums, ka tas ir sniegts nelikumīgi, un atzinums, ka tas spēj izkropļot konkurenci, prasītājai rada risku, ka trešās personas, ko skar atbalsts, var vērsties Kopienu tiesā, lai pārbaudītu Apstrīdētā lēmuma likumību, kas varētu novest pie lēmuma par nesaderību un pat pie nelikumīgi saņemtā atbalsta atmaksāšanas.

15 Pēc prasītājas domām, trešā persona, ko skar atbalsts, varētu pat vērsties Spānijas tiesās, lai konstatētu *ipso jure* aizdevuma piešķiršanas akta spēkā neesamību, jo tas ir piešķirts, pārkāpjot EKL 88. panta 3. punktu.

16 Turklāt fakts, ka Komisija atzinusi *Caja Cantabria* par valsts uzņēmumu, maina prasītājas stāvokli attiecībā pret šo institūciju un nosaka turpmāko tās komercattiecību ar šo kredītiestādi raksturu.

17 Prasītāja arī apgalvo, ka ir cietusi reālus un noteiktus zaudējumus, kas vēl jāaprēķina, jo administratīvā procedūra ilga vairākus gadus un lika tai izmantot gan iekšējus, gan ārējus cilvēkresursus un tehniskos un finanšu resursus, kas principā nav paredzēti uzņēmuma parastās darbības ietvaros.

18 Turklāt uzņēmums ir cietis morālu kaitējumu, kas radies tādēļ, ka administratīvās procedūras norises dēļ tas ir zaudējis savu partneru, akcionāru, piegādātāju un klientu uzticību.

19 Spānijas Karaliste nav izteikusi savu viedokli par prasības pieņemamību.

Pirmās instances tiesas vērtējums

20 Ievadam jāatzīmē, ka Komisija saskaņā ar Reglamenta 114. pantu nav izteikusi iebildumu par nepieņemamību. Šī panta 1. punktā paredzēts: "Lietas dalībnieks, kas vēršas Pirmās instances tiesā ar lūgumu pieņemt lēmumu par nepieņemamību, [..], neaplūkojot lietu pēc būtības, pieteikumu iesniedz kā atsevišķu dokumentu." Tādējādi attiecīgajam lietas dalībniekam nav pienākuma pieņemamību apstrīdēt ar atsevišķu dokumentu.

21 Tādējādi Komisija savā iebildumu rakstā pirms lietas būtības pārbaudes varēja aprobežoties ar nopietnu šaubu izteikšanu par prasības pieņemamību un atstāt Pirmās instances tiesas ziņā iespēju to pasludināt par nepieņemamu. Tādējādi saskaņā ar Reglamenta 114. pantā paredzēto procedūru nav jālemj ne par lūguma pieņemamību, kas iesniegts, pamatojoties uz šo pantu, ne par tā pamatotību.

22 Katrā ziņā Pirmās instances tiesa saskaņā ar Reglamenta 113. pantu jebkurā brīdī pēc savas iniciatīvas var pārbaudīt, vai nepastāv kāds absolūts šķērslis tiesas procesam, tāds kā intereses celt prasību trūkums.

23 Jāatzīmē, ka ar šo prasību iesniedzēja, neapstrīdot ne paziņojumu par saderīgumu, kas ietverts Apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā daļā, ne arī paziņojumu par formālas pārbaudes procedūras uzsākšanu, uzskata, ka lēmums tai kaitē, jo tajā atzīts, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

24 Šajā sakarā Pirmās instances tiesa jautājumā par koncentrāciju jau ir lēmusi, ka pats par sevi fakts, ka lēmums pasludina koncentrāciju par saderīgu ar kopējo tirgu un tādējādi koncentrācijas pusēm principā nenodara kaitējumu, Pirmās instances tiesu neatbrīvo no pienākuma pārbaudīt, vai apstrīdētie secinājumi, kas atkārtoti motīvu daļā, rada saistošas juridiskas sekas, kuras var ietekmēt viņu intereses (Pirmās instances tiesas 2000. gada 22. marta spriedums lietā T-125/97 un T-127/97 *Coca-Cola*/Komisija, *Recueil*, II-1733. lpp., 79. punkts).

25 Pārbaudot šīs prasības pieņemamību, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasība atcelt tiesību aktu, ko ir iesniegusi fiziska vai juridiska persona, ir pieņemama tikai tad, ja šī persona ir ieinteresēta Apstrīdētā lēmuma atcelšanā (Pirmās instances tiesas 1995. gada 14. septembra spriedums lietā T-480/93 un T-483/93 *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2305. lpp., 59. punkts, 1999. gada 25. marta spriedums lietā T-102/96 *Gencor*/Komisija, *Recueil*, II-753. lpp., 40. punkts, un 2002. gada 30. janvāra spriedums lietā T-212/00 *Nuove Industrie Molisane*/Komisija, *Recueil*, II-347. lpp., 33. punkts). Šai interesei jārodas un jāpastāv (Pirmās instances tiesas 1992. gada 17. septembra spriedums lietā T-138/89 *NBV* un *NVB*/Komisija, *Recueil*, II-2181. lpp., 33. punkts), un tā tiek novērtēta attiecībā uz dienu, kad prasība tiek celta (Tiesas 1963. gada 16. decembra spriedums lietā 14/63 *Forges de Clabecq*/Augstā iestāde, *Recueil*, 719., 748. lpp., un Pirmās instances tiesas 2001. gada 24. aprīļa spriedums lietā T-159/98 *Torre* u.c./Komisija, *Recueil FP*, I-A-83. un II-395. lpp., 28. punkts).

26 Jāpiebilst — ja interese, uz kuru atsaucas prasītājs, attiecas uz tiesisko situāciju nākotnē, tam jāpierāda, ka aizskārums šajā situācijā turpmāk ir konkrēts. Tādējādi prasītājs nevar atsaukties uz nekonkrētām situācijām nākotnē, lai pamatotu savu interesi prasīt atcelt apstrīdēto aktu (iepriekš 25. punktā minētais spriedums lietā *NBV* un *NVB*/Komisija, 33. punkts).

27 Jāsecina, ka prasītāja nav pierādījusi, ka dienā, kad tā cēla prasību, tai bija radusies un pastāvoša interese atcelt apstrīdēto aktu, jo tas bez nosacījumiem vai laika ierobežojumiem atļauj attiecīgo pasākumu viņas labā.

28 Pirmkārt, prasītāja nekādā veidā nav pierādījusi, ka šajā lietā risks par vēršanos tiesā judikatūras izpratnē bija radies un pastāvēja.

29 Ir taisnība, ka Komisija uzsāka pārbaudes procedūru pēc prasītājas konkurenta sūdzības, lai arī nebija Spānijas valdības paziņojums. Trešās personas, tādas kā *Sniace* konkurents, kas iesniedza sūdzību Komisijā, tādējādi būtu varējušas valsts tiesās atsaukties uz EKL 88. panta 3. punkta pēdējā teikuma tiešo iedarbību, lai liktu attiecīgajai dalībvalstij atgūt nelikumīgi piešķirto valsts atbalstu (skat. Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedumu lietā C-354/90 *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* u.c., *Recueil*, I-5505. lpp., 14.–17. punkts).

30 Tomēr prasītāja nav apgalvojusi, ka Spānijas tiesās izskatīšanā būtu atradušās prasības, kas pamatojas uz EKL 88. panta 3. punkta pēdējo teikumu. Savos rakstveida dokumentos tā aprobežojusies ar hipotētisku apgalvojumu, ka šādas prasības varētu celt.

31 Jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru prasītājai ir jāiesniedz pierādījumi par savām tiesībām celt prasību, kas ir pirmais un būtiskais nosacījums, vēršoties tiesā (Tiesas otrās palātas priekšsēdētāja 1989. gada 31. jūlija rīkojums lietā C-206/89 R *S./* Komisija, *Recueil*, 2841. lpp., 8. punkts).

32 Otrkārt, valsts atbalsta atzīšanas apgalvotās sekas saistībā ar prasītājas attiecībām ar atbilstošo kredītiestādi ir uzskatāmas par tādam, kas attiecinātas uz nākotni, ir hipotētiskas un nekonkrētas.

33 Pretēji prasītājas apgalvotajam, fakts, ka Komisija šajā lietā ir atzinusi *Caja Cantabria* par valsts uzņēmumu, nerada pienākumu tai nākotnē paziņot par jebkuru šīs kredītiestādes pasākumu, kas tiek veikts prasītājas labā.

34 Pirmkārt, visas valsts uzņēmuma piešķirtās priekšrocības obligāti neveido valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

35 Otrkārt, lai novērtētu *Caja Cantabria* nākotnē iespējami veikto pasākumu likumību, Komisija nekādā gadījumā nevarētu pamatoties tikai uz Apstrīdētā lēmuma motīviem. Tai būtu jāveic jauns novērtējums, ņemot vērā apstākļus, kādi pastāvētu šīs pēdējās pārbaudes laikā.

36 Turklāt dalībvalstu paziņošanas pienākums attiecas uz valsts atbalstiem. No tā izriet, ka katrā gadījumā tām ir jāizvērtē, vai pasākums veido valsts atbalstu vai ne, un attiecīgi jārīkojas. Nosacījumi, kas var šāda valsts uzņēmuma veikta pasākuma paziņošanu padarīt obligātu, var mainīties. Tādējādi jebkuri vēlāki grozījumi valsts

uzņēmuma statusā, kā rezultātā tas zaudē šo īpašību, var mainīt veikto pasākumu kvalifikāciju, šādi zūdot pienākumam paziņot Komisijai par šiem pasākumiem.

37 Tādējādi prasītāja kļūdaini apgalvo, ka *Caja Cantabria* atzīšana par valsts uzņēmumu maina tās stāvokli attiecībā pret šo institūciju un nosaka turpmāko tās komercattiecību raksturu ar šo uzņēmumu.

38 Visbeidzot, ne finansiālo, ne morālo kaitējumu, ko, saskaņā ar prasītājas teikto, tai radījusi administratīvās procedūras norise, nevar saistīt ar Apstrīdētajā lēmumā ietverto valsts atbalsta kvalifikāciju.

39 Visbeidzot jāatzīmē, ka prasītāja pamatoti atsaucas uz savām tiesībām uz efektīvu tiesas aizsardzību. Jāatgādina, ka Eiropas Kopiena ir tiesiska kopiena, kurā tās institūcijas ir pakļautas to izdoto aktu atbilstības Līgumam un vispārējiem tiesību principiem, tai skaitā pamattiesībām, kontrolei. Tādējādi privātpersonām jābauda efektīva savu tiesību, kas tām izriet no Kopienu tiesiskās kārtības, tiesas aizsardzība, jo tiesības uz šādu aizsardzību pieder pie vispārējiem tiesību principiem, kas izriet no dalībvalstīm kopīgām konstitucionālām tradīcijām. Šīs tiesības nostiprina arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13. pants (Tiesas 1986. gada 15. maija spriedums lietā 222/84 *Johnston*, *Recueil*, 1651. lpp., 18. punkts, 2001. gada 27. novembra spriedums lietā 424/99 Komisija/Austrija, *Recueil*, I-9285. lpp., 45. punkts, un 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, *Recueil*, I-6677. lpp., 38. un 39. punkts).

40 Tomēr jāuzsver — pat ja, neraugoties uz laiku, kas pagājis pēc tam, kad pieņemts Apstrīdētais lēmums un tajā ietvertais paziņojums par saderību, valsts tiesās vēl iesniegtu prasības, prasītājai nekādā veidā netiktu liegta efektīva tiesas aizsardzība.

Pirmkārt, tā varētu atsaukties uz visiem aizstāvības pamatiem, kas izriet no valsts tiesībām, lai iebilstu pret atbalsta atmaksāšanu. Otrkārt, tā kā šī prasība būtu atzīta par nepieņemamu, nekas tai neliegtu prāvas valsts tiesā ietvaros iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, lai apšaubītu lēmuma spēkā esamību, ciktāl tajā konstatēts, ka attiecīgais pasākums ir atbalsts (Tiesas 1994. gada 9. marta spriedums lietā C-188/92 *TWD Textilwerke Deggendorf*, *Recueil*, I-833. lpp., 17. un 18. punkts; attiecībā uz vispārpiemērojamiem aktiem skat. iepriekš 39. punktā minēto spriedumu lietā *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, 40. punkts, un Tiesas 2004. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-263/02 P Komisija/*Jégo-Quéré*, *Recueil*, I-3425. lpp., 30.–35. punkts).

41 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasītāja nav pierādījusi, ka tai radušās un pastāv tiesības celt prasību. Tādējādi prasība jāpasludina par nepieņemamu.

Par tiesāšanās izdevumiem

42 Saskaņā ar Reglamenta 87. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piesprież atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiesprież atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

43 Saskaņā ar Reglamenta 87. panta 4. punktu dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA
(trešā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) prasību noraidīt kā nepieņemamu;

2) prasītāja atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Azizi Jaeger Dehousse

Cremona Czúcz

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 14. aprīlī.

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

J. Azizi